

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

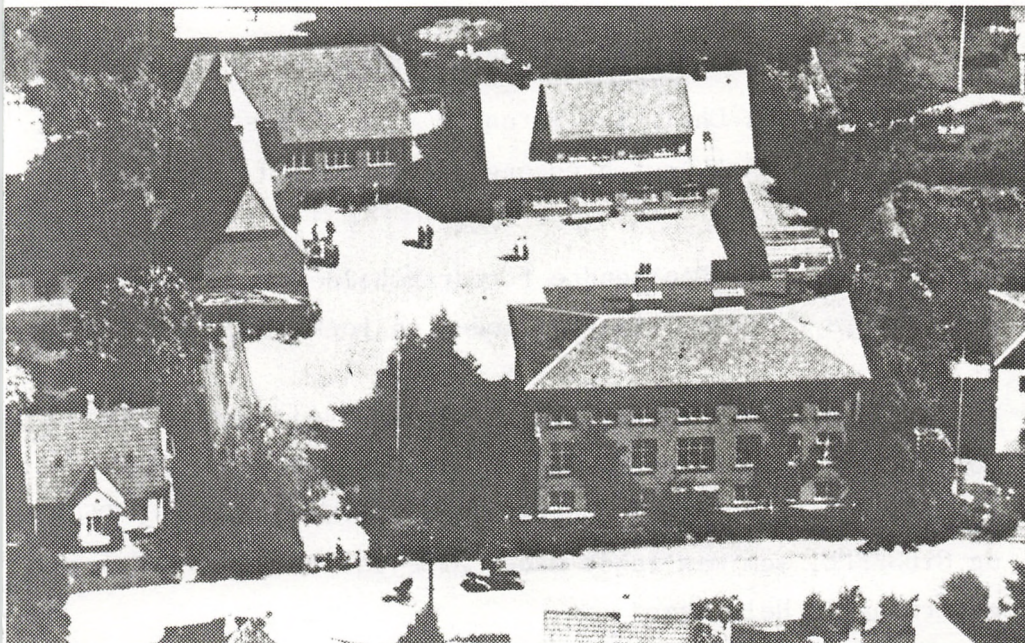
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Egebækken

NR. 10

DECEMBER

1990.

Historisk Forening
for
Sikøb og Omegn.

E G E B Æ K K E N .

Medlemsblad for:

HISTORISK FORENING FOR TIKØB OG OMEGN.

Redigeret af Christian Sørensen (ansvh.)

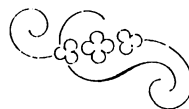
MØDER OG AKTIVITETER.

Onsdag d.9/1 91. Christian Sørensen viser 2-afsnit af lysbilledserien "Snekkersten engang" - fra havnen til Mirasol.

Torsdag d.7/2 91. Den kendte foredragsholder fra Bymuseet Ingrid Dora Pedersen viser billeder og fortæller om GOTLAND.

Torsdag d.21/3 91. Konserveringstekniker ved Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg Mads Gulløv fortæller og viser lysbilleder fra museets udgravninger af de to skibe GIDEON og GIUSEPPE, som man fandt under arbejdet med DSB's nye færgeterminal i Helsingør.

Torsdag d.25/4 91. Foreningens årlige generalforsamling.
Program med dagsorden udsendes senere. Forslag til generalforsamlingen må være bestyrelsen i hænde senest 15-marts 91.
obs!!! Alle møderne er kl.19.30 på Biblioteket i Espergårde.

Årskiftet nærmer sig hastigt. Det lokker os til at kikke lidt i bakspejlet. Blev 1990 et godt - eller dårligt år for Historisk Forening? Ser vi på fremmødet til vores arrangementer, er det faktisk det samme år efter år. Vi har et besøgstal på mellem 30 og 40 medlemmer, der hver gang møder op. Dette fremmøde er sikkert meget afhængigt af, hvad foregår der af andre aktiviteter i Espergærde-området denne aften. Tv og radiomedierne, der har et veld af tilbud kan vi heller ikke konkurrere med. Sådan er tiden, det må vi leve med. Af en gammel Historisk Forening at være synes vi (bestyrelsen), at det også i år er gået rimeligt godt.

Bestyrelsen for Historisk Forening ønsker alle medlemmerne en god og glædelig Jul samt et godt og heldbringende Nytår - og et stort På Gensyn i 1991.

Bestyrelsen.

red.

Forsidebilled: Espergærde skole set fra luften i 1950'erne. Den første skolebygning blev opført i 1898. Gennem årene er der sket en del udvidelser og ændringer af det bestående, da skolebehovet stadig steg. I 1940'erne blev den ældste skolebygning nedrevet. En ny og større bygning blev opført ud til Stokholmsvejen med 4 klasser, sløjdløkkale, skolekøkken m.m.

I skrivende stund går diskussionerne for- og imod en lukning af lokalskolen. Hvorfor må den ikke bare få lov til at fejre sin 100 års fødselsdag i 1998! - så kunne det dejlige jo ske, at behovet for en lille nærscole var aktuelt igen.

red.

Tikøb kommunes gamle vandværk i Snekkersten.

I tidligere tid fik vi vores ferskvand fra private brønde, men i 1908 lod Tikøb kommune opføre et pumpeværk på hjørnet af Klostermosevej og Mathilde Bruunsvej i Snekkersten. Det skulle forsyne sydkysten ud til Sletten med trykvand. Det blev DGC, Dansk Gaskompagni fra Odense, der byggede pumpestationen. Firmaet var egentlig engelsk med hovedsæde i London. De byggede gas- og vandværker rundt i Europa, de havde bl.a. opført Helsingør gasværk. Pumpeanlægget i Snekkersten blev sat igang 1. juli 1908, og blev drevet af gaskompagniet på koncession i 35 år. Anlægget kunne yde 50 kubikmeter (50.000 liter) vand i timen, som blev pumpet op i to 300 kubikmeter tanke. Den ene tank var på Stolbjerg bakke på Borupgårdsmark, og den anden i anlægget på Mørdrupbakken.

Asminderød/Grønholt kommune stoppede i 1944 med at få vand fra Snekkersten, de byggede deres eget anlæg i Humlebæk. Forsyningsrøret til Humlebæk og Sletten blev afbrudt ved "Lille Narva" på gl.Strandvej i Humlebæk.

Vandværkets første drivkraft i 1908 var 2 gasmotorer med magnetænding, der kørte på bygassen fra Helsingør. Efter nogle års drift, blev disse udskiftet med en nyere type gasmotor. Omkring 1915 blev gasmotorerne udskiftet med en 60 HK Tuxham glødehovedmotor.

Snekkersten vandværk efter opførelsen i 1908. Tænkbygningen til venstre er iltanlægsbygningen, der ret hurtigt blev for lille. Det kunne kun iltte 400 liter vand i timen. Som billedet viser, var der endnu marker i hele dette område, som nu er total bebygget.

Snekkersten vandværk i sit endelige udseende med udbygget maskinhus, og to paddehatter til iltning af det oppumpede vand. Paddehatterne har kommunen fjernet forlangst efter lukningen i 1969 af værket, men bygningerne er stadig at se, omend i forfald.

Vandets iltningsanlæg i det lave træhus blev snart for lille, det kunne kun ilte 0,4 kubikmeter vand i timen. Derfor byggede man i 1915 den første af de to paddehatter i fri luft, samtidig blev maskinhuset udvidet med en sektion. Vandet fra boringen i jorden blev pumpet direkte op i toppen af paddehatten, for derefter at plaske et par meter ned for iltning af vandet. Maskinhusets udvidelse i 1915 slog ikke til mere, i 1939 blev der opført et maskinhus mere, som i 1952 blev ombygget til en transformatorstation. Forbruget af ferskvand steg enormt efter krigen i 1945, da byggeriet rigtig tog fart. Helsingør kommune løb tør for vand sidst i 1940'erne. Derfor blev der bygget et komplet vandværk i 1948 på Roligheds Allé i Espergårde, der udelukkende skal levere vand til Helsingør. Forsyningsledningen blev lagt langs med kystbanen til Helsingør. Vandet pumpede de fra borer i Egebåksvang skov, Tikøb kommune havde intet med dette anlæg at gøre. Det gamle Snekkersten vandværk fra 1908 ophørte med at pumpe i 1969, da havde man bygget et nyt moderne anlæg på Agnetevej i Snekkersten, som efter kommunesammenlægningen i 1970 blev hovedsæde for alle pumpeværkerne i Helsingør kommune, her blev de alle fjernstyret fra helt ud til Hellebækværket.

Christian d. VII - 5 1/2 Mil.
Granitsten på en sokkel af
norsk marmor. Eneste bevar-
ede halvmilesten af de
oprindelige i Fr.borg amt.

På Kongevejen overfor Nyrup skovfogedbolig, står en gammel halvmilesten med Chr. d. VII's navne-ciffer indhugget. Kender i, hvorfor den blev kaldt Roverstenen! - Her er historien, der begynder uden for København på landstedet "Solitude" ikke langt fra Blegedammen. Her boede den gamle enkemand majoren og hans datter Mariane. De nød landlivet og spadserede i havens gange. Majoren tog galant datterens hånd og sagde: Mariane, du er min lykkes sol, hun var lige fyldt atten år.

De fik en ny gartner på Solitude. Han hed Karsten, og var fra Halland i Sverige, dertil ung og køn med brede skuldre og smukke øjne. På Marianes spadsereture blev der kun hilst "god dag" og "farvel".

En dag kom en løbsk hest imod hende, hun gav et skrig, og stod som naglet til jorden, Karsten løb til og fik standset hesten, hun var frelst.

Fra den dag sagde de to mere end god dag og farvel til hinanden. En sommeraften var majoren lidt utilpads, Mariane gik aftenturen alene. En stemme hun kendte og holdt af kaldte: frk. Mariane, ja - hvad vil de! - han greb hendes hånd, forlad mig min synd, men jeg elsker dem - og det kan ikke være andet.

Det raslede i buskene, majoren stod foran Karsten med en ridepisk i hånden. Nå, - så det kan ikke være andet, er fanden faret i ham, råbte majoren.

Pak sig afsted, din slyngel. Tak du dingud for, at jeg ikke lader dig slå i lænker på Bremerholm. Karsten blev stående, ridepysken var løftet til slag. Ja, prøv om i tør, men i det samme stod Mariane imellem dem. Stands dog i Jesu navn. Karstens øjne fangede hendes og han råbte: vi ses igen, jeg glemmer jer aldrig - og så var han væk.

Det blev triste dage på Solitude. Majoren og Mariane gik deres ture, men dag for dag blev hun mere bleg og tavs. De talte sjældent om Karsten, der holdt til ved Blegedammen. En aften var Karsten kommet i slagsmål hos Torben - blegemand, hvor der var udskænkning, en skikkelig skriverkarl var blevet slået ned og blev liggende. Næste dag var Karsten væk, ingen så ham siden. Men Mariane så ham dag og nat, vågen og i drømme.

Det blev dårligere med Mariane, den gamle medicus (lægen) blev hentet, der ordinerede søluft. Hun skulle til sin onkel i Helsingør, der var toldklarerer ved toldkammeret.

Diligencen med den røde postkører på bukken rullede mod Helsingør. Mariane lænede sig tilbage på læderbænken og lod landskabet glide forbi. Et sted skiftede de heste, og et andet sted rastede de længe, da en sele var gået itu. Postkøreren bandede, og passagerne snakkede dæmpet om, at det blev mørkt før de kom til Helsingør. De havde hørt, at der kunne være farligt i Nyrup hegn, hvor nogle slemme skarnsfolk holdt til på Spidsbjerg bakke. De skottede til hinanden, hvad er det for en skov, spurgte Mariane. Nyrup hegn råbte postkøreren, og svingede ind i skoven.

Nu var det næsten helt mørkt, en passager spurgte, er der nogen slags fare her? Postkøreren smældede med pysken og sagde: Vær de kun rolig monsør, jeg skal nok ordne ham. Mere fik han ikke sagt, nogle skæggede karle sprang frem, stoppede hestene og pegede på postkøreren med en bøsse, stands eller vi skyder. Passagererne var skrækslagne, Mariane's kinder blussede - manden som rev døren op kendte hun - det var Karsten. Han genkendte også hende. Der var skrig og jammer, og der blev råbt: frem med pengene. Karsten kom i slagsmål med en anden af røverne om Mariane - til side din Hallænder, hende vil jeg ha'. Men Karsten vandt kampen, greb Mariane og hviskede: tilgiv mig, I må følge med, jeg har længtes efter Jer. Angst og forvirret sagde hun: hvad mener I - hvor hen? Op i hulen på Spidsbjerg - nej, nej klynker Mariane. Så hjem til Sverige da! råber han.

Hun lå afmægtig i hans arme, han skar skaglerne over og løftede hende op på hestens ryg, og de red bort. Hvorhen hviskede hun? - ned til kysten ved Kronborg teglgård, hjem til Sverige. Der blev stort postyr, da de rejsende udasede og rystende endelig nåede Helsingør. De var flygtet over Jægerbakken plyndret for alt, postkøreren var blevet tilbage i kamp med røverne. Borgervæbningen drog afsted mod Nyrup hegn. De fandt diligencen, men op mod milestenen lå liget af postkøreren, der havde forsvaret sig til det sidste.

Snakken gik i Helsingør om den unge jomfru, som var blevet bortført. Både toldklarerer og majoren gjorde alt for at få sagen opklaret, men det var forgæves. Majoren døde af sorg, og fik aldrig genset Mariane.

Tiden gik, og historien blev glemt. Så døde den gamle toldklarerer, og da skete det mærkelige, den eneste arving som mødte op, var en ung kvinde fra Sverige. Hun kaldte sig Mariane Carlson og var gift med en bonde i Halland. Hun beviste sin ret til arven, og fik den. Den gamle halvmilesten i Nyrup hegn, hvor diligencen hin dag sidst i 1700'årene blev plyndret og postkøreren skudt, blev senere flyttet ud ved Kongevejen over for skovfogedboligen, hvor den stadig er at se.

BESTYRELSEN FOR HISTORISK FORENING FOR TIKØB OG OMEGN,
som den blev efter generalforsamlingen 3 april 1990.

Formand	Poul Eilersen, Løtoften 45	3070. Snekkersten	(42.220298)
Nestform.	Kirsten Borneland, Stubbedamsvej 65	3000.Helsingør	(49.214087)
Kasserer	Lars Vange, Søndermarken 3	3060.Espergærde	(42.231740)
Sekretær	Christian Sørensen, Blommevej 8A	3060.Espergærde	(42.231524)
	Per Daa, PW.Tegnersvej 9	3070.Snekkersten	(42.220262)
Suppleant	Poul Delang Olsen, Svinget 38	3060.Espergærde	(42.232735)
"	Olaf Michélsen, Kløvermarken 15	3060.Espergærde	(42.232460)
Revisor	Søren Larsen, Strandvejen 153	3060.Espergærde	(42.232673)
Suppleant	Vagn Mathiassen, Toeltvej 4 "Solgård"	Langerød	
		3480.Fredensborg	(42.193837)

